

Заохочуючи учнів до самооцінки, встановлюючи навчальні цілі та розробки планів для їх досягнення, вчителі початкової школи допомагають формувати в учнів навички саморегуляції, самостійності та відповідальності. Це сприяє їхньому особистісному розвитку та підготовці до успішного життя в сучасному світі.

В цілому, роль вчителя початкової школи в інноваційному освітньому середовищі є надзвичайно важливою, оскільки він виступає як адаптор, фасилітатор та наставник, який сприяє розвитку творчості, критичного мислення, цифрової грамотності та колаборативного навчання учнів. Ця роль вимагає гнучкості, відкритості до змін та постійного професійного розвитку з метою забезпечення якісної освіти учнів у сучасному світі.

Іванов Євген,

здобувач I освітнього рівня (бакалаврат) Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: Карапузова Наталія,

кандидатка педагогічних наук, професорка кафедри початкової освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ДИДАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПОЧУТТЯ ПАТРІОТИЗМУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

За сучасних воєнних умов патріотичне виховання дітей молодшого шкільного віку є важливим аспектом формування їх особистості. Патріотичне виховання покликане сформувати людину, яка активно і свідомо виконує свої громадянські обов'язки. Мається на увазі прищеплення поваги до героїчного

минулого України, традицій і культури нашого народу, любові до української мови, до природи рідного краю тощо.

Наукові основи проблеми патріотичного виховання досліджувалися в працях класиків педагогічної науки: Г. Ващенко, А. Макаренка, І. Огієнка, Г. Сковороди та інших.

Цінним джерелом для розвитку сучасної теорії і практики патріотичного виховання молодших школярів є педагогічна спадщина В. Сухомлинського. Видатний педагог писав, що виховання патріотичної свідомості, почуттів і переконань нерозривно пов'язане з розумовим, моральним, трудовим, ідейно-світоглядним, естетичним, емоційним ставленням особистості. Він підкреслював, що справжнє народження громадянина, мислячої благодатними ідеями особистості, борця за торжество правди і щастя, відбувається тоді, коли дитина відчуває себе часткою народу і в ній, як сонячний промінь в краплі води, відображається багатовікова історія цього народу, його велич і слава [4].

Українські науковці активізували теоретичні розробки цієї проблеми в сучасних умовах (І. Бех, В. Вугрич, Ю. Завалевський, П. Ігнатенко, О. Савченко, О. Сухомлинська, Г. Шевченко та інші). Академік І. Бех зазначає, що патріотизм – це любов до Батьківщини, свого народу, турбота про його благо, сприяння становленню й утвердженню України як суверенної, правової, демократичної, соціальної держави, готовність відстоювати її незалежність, служити і захищати її, розділяти свою долю з її долею [1].

Виховання у молодших школярів почуття патріотизму деякою мірою реалізовується у процесі навчання математичної змістової лінії.

Патріотичне виховання на уроках математики здійснюється за рахунок розширення змісту освіти, доцільних методів і форм навчання, використання сприятливих виховних ситуацій, а також особистості самого вчителя [2].

До змісту патріотичного виховання на уроках математики належать рідна мова, вітчизняна історія, українська література, природа рідного краю, українська культурно-духовна спадщина.

Важливим напрямком формування патріотичної свідомості дітей є краєзнавство. У краєзнавстві багато чисел: дати, одиниці вимірювання величин тощо. Тому учням можна запропонувати такі завдання краєзнавчого характеру: завдання, що містять історичні дати та події; завдання, що містять інформацію про тваринний світ; завдання про особливості рослин рідного краю; завдання, що містять числову інформацію про річки, гори, моря, міста України; задачі патріотичного спрямування нестандартного типу [3].

Учні з великим інтересом розв'язують задачі, у сюжеті яких говориться про їхні улюблені образи та персонажі з книжок та мультфільмів. Особливу симпатію в учнів викликає образ українського козака – захисника Батьківщини, носія високої національної свідомості та глибокої духовності. З підвищеним інтересом молодші школярі розв'язують задачі зі своїм улюбленцем песиком Патроном, який сьогодні став символом незламності українського народу у боротьбі з ворогом.

Формуючи у молодших школярів почуття патріотизму, слід враховувати, що у сучасному світі технологій змінилася сама суть взаємодії учня початкової школи зі світом, з соціумом та самими собою. Саме тому, серед методів та форм патріотичного виховання на уроках математики пріоритетна роль має належати активним методам, що ґрунтуються на активній взаємодії учасників освітнього процесу. До них належать: метод проєктів; навчальні квести; уроки поза класною кімнатою; інтерактивні ігри в онлайн-форматі; геймофікація; різні цифрові ресурси тощо.

Зважаючи на те, що молодші школярі 6-7 років ще не мають достатньо розвиненої нервової системи для саморегуляції, їхня увага слідує за особистим інтересом, тому в процесі патріотичного виховання краще подавати матеріал у

вигляді гри, адже гра є звичною та цікавою для дитини. Математична дидактична гра має широкі можливості: дозволяє дитині пережити емоції; вчитель може адаптувати гру під кількість учнів, та їх настрій; ігри можна використовувати як комплекс – тематичний урок-гру, або використовувати одну-дві під час уроку; може бути командна гра, гра в групах, змагання чи індивідуальна робота.

Отже, патріотичне виховання у процесі навчання математичної змістової лінії дозволяє молодшим школярам глибше проникнути в усе, що пов'язане з рідною Україною. Це дозволяє розвивати у них почуття відповідальності за майбутнє своєї держави та за власну долю.

Список використаних джерел

1. Бех І., Чорна К. Програма українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. *Гірська школа українських Карпат*. 2015. № 12-13. С.26-37.
2. Патріотичне виховання на уроках у початковій школі. URL : <https://super.urok-ua.com/patriotichne-vihovannya-na-urokah-v-pochatkoviy-shkoli/>
3. Патріотичне виховання на уроках математики. URL : <https://vseosvita.ua/library/patrioticne-vihovanna-na-urokah-matematiki-380288.html>
4. Сухомлинський В.О. Народження громадянина. URL : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0004854